Л. В. МАРИНОВ
МАСКИТЕ,
КОИТО
НОСИМ
enthusiast

Л. В. МАРИНОВ

МАСКИТЕ, КОИТО НОСИМ

Превод от английски
Александър Маринов-Санчо

enthusiast

София, 2025

Всички герои и действия са измислени и всяка прилика с действителни лица и събития е случайна.

The masks we wear
L. V. Marinov
© L. V. Marinov, 2025

Маските, които носим
Л. В. Маринов

© Александър Маринов-Санчо, превод, 2025
© Яна Аргиропулос, дизайн на корицата, 2025
© Enthusiast – запазена марка на „Алто комюникейшънс енд пъблишинг“ ООД, 2025

ISBN 978-619-164-662-3

...всеки има три живота:
обществен живот, личен живот
и таен живот.

Габриел Гарсия Маркес

ПЪРВА ЧАСТ

Предвещания

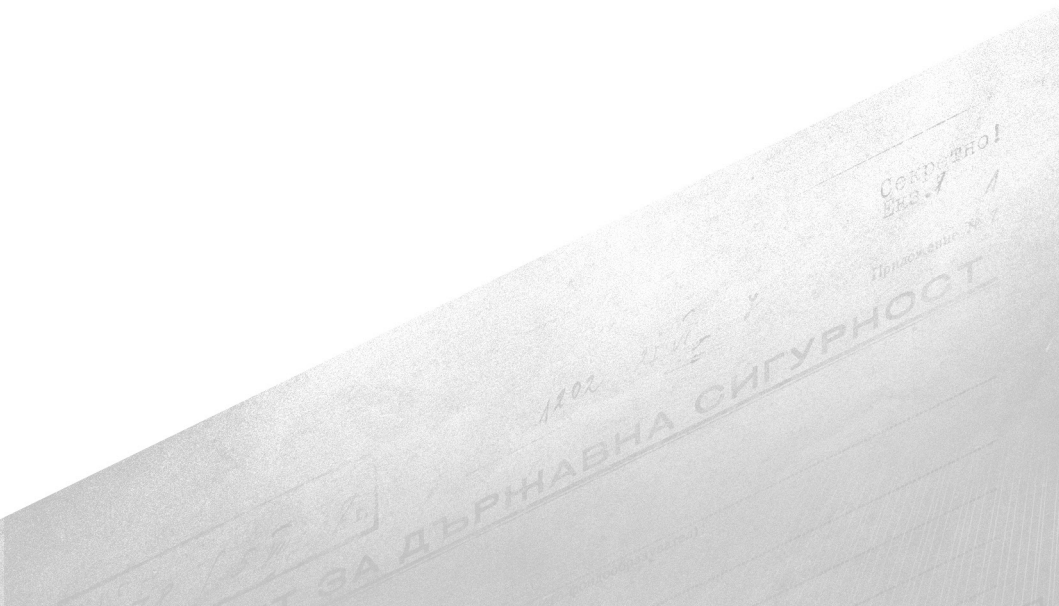

1.

Ако някой ми беше казал сутринта, че към два часа ще науча за смъртта на баща ми и ще попадна във вртележка, която ще свали всички маски и ще разкрие тъмните сенки в живота му, а оттам – и в моя собствен, щях да повярвам точно толкова, колкото вярвам в таласъми.

Беше наглед обикновен вторник, макар че присъствието в офиса на следователи от Комисията по ценните книжа и борсите сериозно размести графика. Подобни посещения от властите са практика на „Уолстрийт“ и рядко са повод за вълнение. Всеки уважаващ себе си играч на борсата знае как да се справя с набезите на контрольорите.

Бяха двама: старшият следовател, който се беше обадил предварително, и по-млада асистентка – латиноамериканка в строг костюм и с голямо куфарче в ръка. Мъжът беше на средна възраст, с изпитото лице и празните очи на бивш полицейски инспектор или агент от ФБР. Жената надали имаше четирийсет, с гарвановочерна коса и кокалеста фигура.

Можех да резервирам конферентната зала, но предпочетох да ги приема в стъкления си кабинет. Настаних ги на канапето, където се налагаше да седят приве-

дени напред, а жената крепеше куфарчето си на колене. Водеше си бележки в голям тефтер с жълти страници и записваше разговора с телефона си, положен на канапето между нея и партньора ѝ.

На другия стол в кабинета седеше Уолтър Доновaн, главен юрисконсулт на банката.

– Значи не знаете кой може да е подал сигнала? – попита Джак Фрик, както се беше представил старшият следовател. – Обаждането е било проследено до тази сграда. Гласът е бил променен електронно.

– Нямам представа. Научихме за сигнала едва когато бяхме уведомени за вашето разследване.

Веждите на Фрик се събраха под строг ъгъл над носа му.

– Арън Бейлин е уволнен скоро след обвиненията. Има ли връзка между сигнала и освобождаването му от длъжност?

– Протестирам – намеси се Доновaн, сякаш бяхме в съда. – Това са чисти спекулации. Никой в „Уелнър Шлезинджър“ не знаеше за вътрешни сделки на Бейлин. Разделихме се с него, защото не се представяше добре.

– Може, може – рече Фрик грубо. – Но да се върнем на сигнала. Господин Нешев, вие сте старши ръководител на екип по това време, правилно ли разбирам?

– Да. А Бейлин отговаряше за сливането.

– Но вие сте били запознат с подробностите?

– По финансовата част – да.

– Знаехте ли за медицинските усложнения и че след клиничните тестове Агенцията за контрол на храните и лекарствата вероятно е нямало да одобри лекарството? А то е основната причина за интереса на „Арлинген Фарма“ към биотехнологичната компания.

– В предварителния доклад не се споменават сериозни усложнения. Не съм учен, господин Фрик. И не е

моя работа да гадая какво биха или не биха одобрили от Агенцията за контрол.

– А Бейлин? Той знаеше ли?

– Ще трябва да попитате него.

– Защо му е да предупреждава „Бофой Кепитъл Мениджмънт“? От компанията са заложили на биотехнологичната фирма, макар да е било сигурно, че без сензационното лекарство сливането ще се провали и акциите ѝ ще се сринат. Кой би заложил в подобна неизгодна ситуация?

– Както обясни господин Доновaн, избягваме спекулациите, господин Фрик.

Погледнах снимката на Чарли на бюрото – единствената, която имах. Адвокатът ми в Лондон я беше взел от съдебния архив в Англия. Махнах една прашинка от лицето ѝ и я обърнах към себе си, с гръб към посетителите, към Доновaн, към този мръсен, опротивял ми свят, който се канеше да ме погълне.

– Ами статията на Скичитано? – обади се жената.

– Какво за нея?

– Интересно съвпадение. Репортерка описва проблема със страничните ефекти на лекарството, а по-късно публикува възторжена статия с хвалби за вас, господин Нешев. Откъде е научила за страничните ефекти?

– Намеквате, че аз съм източникът на Скичитано? Моля ви – подсмихнах се. – Още малко и ще ме изкарате Дядо Коледа. Имате развито въображение. Защо не напишете роман, госпожице...

– Ернандес – каза тя.

– Ернандес.

Служителите в залата срещу кабинета тайно хвърляха погледи към скромната ни сбирка.

Ернандес присви очи, лицето ѝ стана кисело. Слънцето се беше преместило и лъчите му падаха право върху

кафеникавата ѝ кожа през огромните прозорци зад бюрото ми. Опитах се да уловя погледа ѝ, но тя сведе очи, за да се увери, че записът на разговора не се е изключил.

В този миг телефонът ми звънна. Погледнах екрана и с изненада прочетох името на братовчед ми Ричи. Нямаше как да вдигна, макар че не го бях чувал от години. Натиснах червената слушалка и го пратих на гласовата поща. Щях да му се обадя по-късно.

– Кейт Скичитано ме покани за коментар за усложненията, след като публикува материала си в „Уолстрийт Джърнъл“. И аз ѝ зададох същия въпрос: откъде е научила. Отказа да сподели. Журналистите пазят източниците си.

Слятата вежда на Фрик се смръщи още повече. Версията ми беше твърде чиста, твърде приемлива, за да повярва в нея.

– По-късно ми се обади с новината, че работи за поредицата на „Барънс“ – „Петдесет под петдесет“ – и иска да включи и мен. Разбрала, че съм заел мястото на Бейлин като оперативен директор. Мълвата за промените бе плъзнала и няколкото успешни публични предлагания, които бях организирал, я бяха впечатлили.

Толкова много хора ме бяха разпитвали за връзката с материала в „Барънс“, че статията стоеше отворена в браузъра на телефона ми. Следователите безспорно я бяха чели.

Телефонът пак зазвъня. На екрана пак пишеше „Ричи“.

– Ще ме извините ли за момент? Търсят ме от чужбина.

Фрик кимна равнодушно.

– Може ли да спрете записа? Разговорът е личен.

Ернандес посегна към телефона си и натисна паузата.

Вдигнах.

– Ричи?

Последва дълго мълчание и реших, че връзката е прекъснала.

– Ричи, чуваш ли ме?

– Да – гласът му звучеше ясно, но се прокрадна колебание.

– Забравихме се, братовчеде! Радвам се да те чуя.

– Аз също. Виж, няма да увъртам, Владо. Майка не е на себе си. Помоли аз да ти кажа.

И ми каза.

Поговорихме няколко минути. Обясняваше какво следва, а главата ми изтръпваше. С Ричи говорихме на български, но когато затворих, хората от Комисията по ценните книжа и Донован вече предусещаха, че нещо не е наред. Бяха го доловили по интуиция. А аз си бях дал сметка, че нещо се е пръснало необратимо и е отворило бездна, за чийто мрак още не подозирах. Усещане, което дойде първо в стомаха, далеч преди мозъкът да го осмисли.

Известно време поседях в мълчание. Накрая събрах сили и изрекох:

– Съжалявам, но се налага да прекратим срещата. Точку-що научих, че баща ми е починал.

~

Донован ги изведе от кабинета, докато мърмореха съболезнования между уверенията, че ще се свържат с мен, ако се появи нова информация.

Татко прекарал в болницата само ден и нещо. Леля ми Камелия била съсипана. Щяла да ме изчака, за да идем заедно в погребалната агенция.

Новината беше достатъчно основание да позвъня направо на Хъмфри Шлезинджър. Всички наричаха из-

пълнителния ни директор „Х.“, което неизбежно водеше до асоциации с Хитлер или хуните. Беше безмилостен професионалист, легенда на „Уолстрийт“.

Той вдигна и от слушалката се разнесе язвителният му, високопарен глас. Обясних, че баща ми е починал и че се налага да си взема отпуск за седмица. Ако не и повече. Баща ми живееше в София, на осем хиляди километра от Ню Йорк, и щеше да отнеме време да уредя формалностите.

– Добре – каза той.

Чуваха се удари по топки за голф. Във вторник следобед Х. се упражняваше на игрището „Грийнсайд“ на улица „Чърч“. Изненадах се, че изобщо ми вдигна.

– Само гледай да се върнеш до идния петък. Резервирай час да се видим. Трябва да обсъдим нещо.

Затвори.

Застанах нащрек. Вероятно се интересуваше от срещата със следователите, но тонът му загатваше, че има и нещо друго, нещо ново за мен, което явно смяташе за важно.

Повиках оперативния си директор, Уил Макай, и го известих, че заминавам за София. Един от помощник-ръководителите отмени срещите ми, а аз си запазих самолетен билет от „Бритиш Еъруейс“. Помощникът поръча автомобил до летището.

Навън суровият западен вятър гонеше стиропорени кутии за храна и смачкани опаковки на бургери по тротоара. Разпознах S-класата на компанията, която ползвахме. Качих се, казах на шофьора да мине през Сохо, отбих се вкъщи и напълних една чанта ръчен багаж. Върнах се. Шофьорът пое към „Мидтаун“. Помолих го да побърза. До полета оставаха два часа и нещо.

~

В чакалнята на „Джей Еф Кей“ забодох нос в телефона в опит да изглеждам нормално. Вярно, от известно време баща ми си играеше на криеница със смъртта – пушенето, инсулта, инфаркта по време на службата му в парламента... Но сега? При последния ни разговор се инатеше, както обикновено. Нямаше нови симптоми. Нито фатално влошаване.

На екрана се появи статията в „Барънс“. Погледнах заглавието. Имах нужда да осмисля кой съм или поне кой съм бил допреди ужасната новина.

ПЕТДЕСЕТ ПОД ПЕТДЕСЕТ | 27 септември 2016 година

Банкерът от „Уолстрийт“ Владо Нешев за успеха на един имигрант и бъдещето на инвестиционното банкиране

От Кейт Скичитано

Тази седмица в „Петдесет под петдесет“ разговарям с Владо Нешев, ръководител на групата за фармацевтика и биотехнологии в могъщите „Уелнър Шлезинджър“ на „Уолстрийт“. Срещата ни е в частния клуб на хотел „Сохо Гранд“. В помещението се появява слаб, висок мъж в костюм по поръчка, крачолите му са пристегнати на глезените със светлоотразителни ленти. Държи велосипедна каска. Забелязва ме до камината и на лицето му грейва момчешка усмивка. Кафявите му очи блесват насреща ми.

КС: С колело ли се движите в Манхатън?
ВН: При всеки удобен случай. Обичам да съм част от трафика: свиркането на клаксоните, енергията на

движението. Мръсният въздух е отвратителен, но няма пълно щастие.

КС: Поздравления за повишението ви до оперативен директор. От колко време работите в „Уелнър“?

ВН: Благодаря. От седем години. Преди това бях трейдър* за „Лайънс Брадърс“ в Хонконг.

КС: А откъде сте?

ВН: От България.

Обявиха, че качването в самолета започва. Наредих се на опашката за бизнес класа и бързо се озовах на мястото си. Щом се появи стюардесата, поръчах голямо уиски. Вътрешно усещах, че е редно да посветя мислите си на баща си, но в ума ми цареше безпорядък от видения, спомени, объркани образи от миналото и настоящето. Навремето отношенията между мен и баща ми не бяха гладки, но годините и презокеанското разстояние бяха уталожили напрежението. Или поне го бяха прикрили. Опасявах се, че утайката ще се надигне и изпод нея ще излязат неща, с които не ми се занимава, особено в момент, когато кариерата ми изискваше толкова много.

В Лондон смених полета. Щом започнахме да се спускаме над София, надникнах през илюминатора. Изгорелите газове от въглищните централи и дизеловите коли висяха като пелена над обрамченото от планини поле, в което София съществуваше от хилядолетия. Траки, римляни, турци... родният ми град ги беше надживял всички. Мисълта, че тленните останки на баща ми лежаха в този сивкаво-кафеникав кошер, събуди спомени за смъртта на майка ми. Подобно на татко и тя беше прекарала последните си дни в болница. Там само потискаха болката, причинена от рядка форма на рак. Именно така я видях за последно. После дойде ковчегът,

* Търговец на ценни книжа – от англ. ез. – Бел. ред.

със закован капак. Татко така и не разреши на тринайсетгодишния си син да погледне смъртта в очите, воден от криворазбраното убеждение, че ще ме предпази от емоционално сътресение. А аз исках да я видя. Още не бях сигурен дали съм му простил, задето не ми позволи. Бях твърдо решен да не допускам същата грешка и да го видя, за да се сбогуваме за последно.

~

Дългото отсъствие предопределяше въодушевлението, с което се връщах в София всеки път. Не и днес. Кирилицата по табелите на летището ме връхлетя като мигрена. Бях идвал много пъти в последните двайсет години. Все напът за другаде. Кратки посещения, откраднати от някоя командировка. Или броени дни, натъпкани в края на ваканция в Европа. С татко не се виждахме често. Не бях особено добър син.

По площадчето пред терминала се белееха петна сняг. Хванах такси и докато изричах адреса на татко, българският се поколеба на устните ми. Досега не ми се беше случвало. Казах си, че след няколко часа майчиният ми език ще си възвърне идеалната форма.

Апартаментът ме посрещна с мрачна празнота. Семейните снимки се взираха изпитателно в мен от обичайното си място на бюфета в хола. Мама, взела ме в ръце като бебе, черно-бяла снимка от седемдесетте; мама, татко и аз в двора на вилата в Банкя сред разцъфналите трендафили от двете страни на портата; баба и дядо в неделна премяна, ретуширан студиен портрет от четирийсетте години на двайсети век. Снимките по-малко ли бяха, отколкото помнех? Не бях сигурен. Персийският килим беше нашарен от прахосмукачката: нишките бяха полегнали под тежестта

ù на едната или другата страна. Миришеше на непознати. Леглото в моята стая беше застлано с чисти чаршафи. Който и да беше чистил, беше избърсал праха и от китарата ми. Беше подпряна на стойката си, иглолистният фурнир блестеше. Предположих, че това е работа на леля Камелия. Искала е да ми осигури уютна атмосфера.

Дали някога пак щях да се почувствам комфортно тук? Въпросът се стрелна през ума ми, после изчезна. Мимолетен, но пророчески, както се оказа по-късно.

След нощ на неспокойни сънища на сутринта отидох до леля Камелия. На вратата ме посрещна Ричи. Беше с обръсната глава, на врата му лъщеше татуировка: държавният герб на Третото българско царство. Войнишките му мускули издуваха ръкавите на черната фланелка.

– Блудният син се завърна. – Ухили се, за да покаже, че се шегува. Между предните му зъби, плоски като надгробни плочи, зееше цепка.

Леля Камелия изникна до него и ме посрещна с няколко думи. Гримът около очите ù зад големите кръгли очила беше размазан, клепачите ù бяха влажни. Прегърнах я. Бузата ù беше съсухрена като папирус. Очите ù плувнаха и тя се отдръпна, за да се успокои.

Ричи изказа съболезнования с отсечени, сухи фрази, после навлече якето си, черен бомбър с нашивка с българския трибагреник, и замина на работа. Майка и син дори не се погледнаха.

~

София беше град на противоречия, заклещен между миналото и настоящето, между Изтока и Запада, между капитализма и наследството от комунизма. Кафениквавите и червени керемиди по покривите, фасадите в

пастелни тонове, древните руини и позакъснялата модерност провокираха размисли какъв би могъл да е градът и какъв не е трябвало да става. Според слуховете, когато Джон Клийз* се озовал тук, казал: „По-добре да започнат отначало". Само че няма как. Когато едно селище съществува от няколко хиляди години, единственият му шанс е да гледа напред.

В сърцето на София се криеше предвоенна европейска архитектура, заобиколена от широк пояс жилищни комплекси в стил брутализъм – наследство от комунистическо време, преустроени и дозастроени в последните десетилетия с търговски и жилищни сгради от новия век. Погребална агенция „Хоризонти" се намираше в работнически квартал зад Централната гара. Улиците си бяха с паветата отпреди сто години, когато градът е плъзнал в тази посока. На места чернееха петна от моторно масло. Другаде зееха дупки.

Край пътя се редяха сергии за цветя. Рози, карамфили и хризантеми надничаха от целофана, който уж ги бранеше от студа. Създаваха пъстър кордон за погребалните процесии, които понякога минаваха оттук. На петдесетина метра по-надолу улицата свършваше пред сводестия вход на Централните софийски гробища.

Връчих един от тъмните костюми на татко на балсаматора. Собственичката на агенцията заяви, че баща ми бил истински радетел за демокрацията. Сигурно беше прочела в Гугъл, че е изкарал четири поредни мандата в Народното събрание. Дори да се беше натъкнала на мрачните обстоятелства, при които беше напуснал политиката, не го спомена.

---

* Джон Маруд Клийз (на англ. John Marwood Cleese) е английски комик, кинорежисьор, композитор и сценарист, известен с ролите си във филмите „Фолти Тауърс", „Риба, наречена Уанда" и с участието си в комедийния колектив „Монти Пайтън". - Бел. ред.

– Предполагам, ще има бдение. Отворен ковчег? За авторитетен човек като баща ви...

– Нека оставим авторитета му настрана – прекъснах я нетърпеливо. – Кога можем да го видим?

– В момента го подготвят.

Двайсет минути по-късно балсаматорът ни отведе с леля Камелия в залата за прощаване.

– Костюмът му е малко голям – каза. – Обикновено е обратното. Наложи се да подгъна крачолите.

Нишата в другия край на залата беше украсена с гладиоли и хризантеми. В средата стоеше маса с черна тапицерия. Ковчегът лежеше отгоре ѝ. Първо видях ръцете, сключени на корема. После погледнах лицето.

Обърнах се към балсаматора, после към леля ми.

– Това не е баща ми.

Маските, които носим
Л. В. Маринов

Превод *Александър Маринов-Санчо*
Отговорен редактор *Йорданка Фурнаджиева*
Редактор *Лилия Цачева*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Дизайн на корицата и предпечат *Яна Аргиропулос*

Българска. Първо издание
Формат 60x90/16
Печатни коли 21,5
ISBN 978-619-164-662-3

Издава

enthusiast

Запазена марка
на „Алто комюникейшънс енд пъблишинг“ ООД
София, бул. „Васил Левски“ 31
тел.: 02/ 943 87 16,
email: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ можете да закупите от
www.enthusiast.bg

enthusiast.bg

Печат РОПРИНТ

Комитет за държавна сигурност

ТРИЛЪР, КОЙТО ПРОНИЗВА, ДОКАТО ПРОСЛЕДЯВА НЕСИГУРНОСТТА И РИСКОВЕТЕ НА ЛИЧНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ЕДИН ЧОВЕК.

ФИЛИП ГРЕЪМ, ПИСАТЕЛ, РЕДАКТОР И ОСНОВАТЕЛ НА СПИСАНИЕ NINTH LETTER

Когато тялото на влиятелен мъж изчезва, единствената следа са отдавна погребаните тайни.

Владимир Нешев, успешен банкер от „Уолстрийт", се прибира в България за погребението на баща си. Завръщането в родния му град поставя началото на серия от мрачни събития, изтъкани от политически игри, корупция и кървави престъпления, заличени от жестоката ръка на Държавна сигурност.

С помощта на дързък изследовател и състрадателен патолог, Владо ще се опита да събере парчетата от сенчестото минало на баща си. Дали Старият континент няма да се окаже твърде малък за греховете на семейството му, но и за тези, които самият той трябва да изкупи?

В тази завладяваща история за власт, измама и изкупление, маските, които носим, ще се окажат най-опасното оръжие.

Л. В. Маринов е българо-американски писател и доцент по анестезиология към университета „Роуън". Роден е в София, но в разгара на младостта си напуска България, за да преследва мечтите си отвъд океана. Днес Л. В. Маринов живее и работи във Филаделфия. Той е автор на повече от 40 научни публикации, а когато не преподава на студенти и специализанти, бяга в света на литературата. „Маските, които носим" е дебютният му роман.

Цена: 20 лв./10.25 €

9 786191 646623

www.enthusiast.bg